

Miljøstyrelsen

Erhverv
J.nr. MST-1240-00027
Ref. PEHSC
Den 21. februar 2008**Svar på fem spørgsmål fra Vesthimmerlands Kommune om administrationen af husdyrloven****1. Vilkår om merudledning af kvælstof**

"Er det i interimfasen (frem til vandplanerne foreligger) tilstrækkeligt, at vi sikrer, at der samlet set til Limfjorden (der omfatter flere Natura områder) ikke sker en merudledning af kvælstof, selv om der i op til 20% af enkeltsagerne kan forekomme en merudledning. Eller skal vi sikre, at der i det enkelte projekt ikke sker en merudledning?"

Miljøstyrelsens svar:

Med husdyrgodkendelseslovens nitratklasser sikres, at der i perioden frem til vandplanerne ligger klar, stilles særligt skærpede krav i en miljøgodkendelse i de områder, hvorfra der er risiko for en stor kvælstofudvaskning til Limfjorden, såvel som til vore øvrige kystvande. Til de særligt sårbare dele af fjorden skærpes kravene yderligere.

Vilkårene i husdyrgodkendelsesloven er fremadrettede. Der skeles ikke til den hidtidige udledning i nudrift, men i stedet ses på udledningen fra hele bedrifter. Husdyrgodkendelsesloven sikrer derudover, at der bliver foretaget investeringer i miljøteknologi og sker de nødvendige driftstilpasninger, i de områder, hvor der er behov herfor.

Dette er præciseret i den supplerende vejledning fra december 2007, som giver et godt grundlag for de krævede konkrete vurderinger af hver enkel sag. Det vil derfor ikke være i overensstemmelse med lovens intentioner og den nævnte vejledning såfremt kommunen i de enkelte godkendelsessager stiller krav med henblik på, at der ikke må være nogen merudledning fra arealerne.

2. Medtagning af den reelle N-belastning i før-situationen

"Hvis det enkelte projekt skal overholde kravet om ikke merudledning, er det så ikke relevant at medtage den reelle N-belastning i før-situationen, hvor den kan dokumenteres, og ikke den teoretiske forudsætning, at nytilkomne arealer ikke har fået husdyrgødning?"

Miljøstyrelsens svar:

Før husdyrlovens ikrafttræden anvendte amterne i stor udstrækning krav til merudledning i deres VVM praksis. I forbindelse med fastlæggelsen af det nye beskyttelsesniveau efter husdyrloven blev det besluttet at fravige dette princip af flere årsager. For det første har husdyrloven har den forudsætning, at strukturudviklingen er nødvendig for at landbruget kan omlægge i mere miljøvenlig produktion og at der stilles nogle faste miljøkrav som sikrer, at erhvervet samlet set bevæger sig i en positiv retning miljømæssigt. Når et husdyrbrug udvider markant og inddrager betydeligt flere arealer, vil det nødvendigvis medføre en merudledning målt i kg N. Dette er miljømæssigt ikke noget

problem, hvis belastningen med husdyrgødning i hele oplandet ikke forøges. Langt det mest normale er, at sådanne udvidelser modsvares at ophør andre steder. Ved at tillade strukturudviklingen kan der i forbindelse med miljøgodkendelserne fastsættes krav til miljøbelastningen per hektar og fastsættes krav til anvendelse af miljøteknologi. Efterhånden som husdyrbrugene bliver miljøgodkendt, vil stort set hele arealet i oplandet skulle følge det fastlagte miljøbeskyttelsesniveau (90 % af husdyrproduktionen forventes i 2015 at stå i miljøgodkendte stalde).

For det andet har beregningen af merudledningen nogle uheldige sideeffekter. Jo værre man opfører sig i den nuværende situation, jo større produktion kan man få tilladelse til. Der er desuden en lang række muligheder for at foretage kreative beregninger af før-situationen, som efterfølgende ikke kan kontrolleres.

Det er derfor samlet set mere effektivt og hensigtsmæssigt at fastsætte krav til miljøbelastningen per hektar for det ansøgte husdyrbrug efter nogle fastlagte beregningsmetoder og fastlagte muligheder for virkemidler, som det er gjort i husdyrloven, hvor der kun kan anvendes virkemidler, som kan kontrolleres effektivt, og hvor der foreligger videnskabeligt baseret dokumentation for effekten.

3. Brug af basisanalysen

"Indeholder basisanalysen for Limfjorden og "Handlingsplan for Limfjorden 2006" udarbejdet i samarbejde mellem Viborg, Ringkøbing, Nordjyllands og Århus amter samt DMU så veldokumenterede data, så det medfører, at det ikke er tilstrækkeligt at sikre, at det enkelte projekt blot ikke medfører en merudledning, men derimod er nødt til at sikre at udledningen ikke overskrider et bestemt niveau? I basisanalysen vurderes det, at der skal ske en yderligere reduktion i forhold til, at VMPIII er fuldt gennemført, og Handlingsplan for Limfjorden indeholder velbeskrevne scenarier i for det aktuelle niveau."

Miljøstyrelsens svar:

Kommunen bør ikke anvende en gammel handlingsplan, som den de gamle Limfjordsamter udarbejdede for Limfjorden i 2006. Dette bunder i, at ingen ved på nuværende tidspunkt, hvordan vandplanerne endeligt kommer til at se ud, eller hvordan kommunernes handlingsplaner vil inddrage miljøgodkendelserne af husdyrbrug.

Miljøgodkendelserne af husdyrbrug forventes at blive et redskab i mange handlingsplaner i bestræbelserne på at opnå de lokale miljømål. Det fremgår derfor også klart af den nuværende bekendtgørelse vedrørende husdyrloven, at det nuværende beskyttelsesniveau erstattes af beskyttelsesniveauet som følge af de kommende vand- og Natura 2000 planer. Miljøcentre skal udarbejde disse planer, og Miljøstyrelsen vil på baggrund af de nuværende beregningsprincipper tilpasse beskyttelsesniveauet, når målsætningerne i planerne og valget af virkemidler til at nå dem er nærmere fastlagt.

Det kommunerne kan læne sig op af indtil planerne foreligger, er den supplerende vejledning Miljøstyrelsen udsendte i december 2007 om fastsættelse af yderligere vilkår efter § 29 i husdyrloven. I denne gives også mulighed for konkrete miljøvurderinger og fastsættelse af skærpede miljøkrav, men indenfor rammerne af de fastlagte beregningsmodeller og IT-ansøgningssystemet og kun hvis det konkret kan begrundes, at det er nødvendigt for at sikre nogle kommende miljømål eller hensyn til specifik lokal natur.

4. Forholdet til landbrugsloven og anden lovgivning

"Ifølge § 6 i bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v. skal husdyrproduktionen på den enkelte ejendom etableres i enheder, der hver for sig ikke overstiger 500 DE (sektionering). Ifølge vejledning m.v. er reglen indført af veterinære hensyn for at hindre smittespredning m.v. På grund af udviklingen i landbruget får vi flere og flere sager, hvor man søger at omgå denne sektioneringsregel ved at placere staldanlæg fra to ejendomme op og ned ad hinanden. Er det noget man fra statens side vil gøre noget ved? Man kunne f.eks. tænke sig at reglen blev genvurderet og derefter indarbejdet i husdyrloven."

Miljøstyrelsens svar:

Generelt set gælder, at hvis kommunen i forbindelse med en godkendelsessag efter husdyrloven (lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug) opdager, at sagen strider imod anden lovgivning, hvad enten det gælder landbrugsloven eller veterinærreglerne, så bør sagen sendes til høring hos de pågældende myndigheder inden der træffes afgørelse i sagen.

I forbindelse med husdyrloven blev en række af miljø- og planbestemmelserne i samlet én godkendelse. Det er spørgsmålet hvor meget yderligere afbureaukratisering, der vindes ved at integrere yderligere elementer fra landbrugsloven eller de veterinære bestemmelser i denne godkendelsesprocedure. Som opfølgning på regeringens flerårsplan for bæredygtigt husdyrbrug, vil der dog blive igangsat "en analyse af de miljømæssige, dyrevelfærdsmæssige, drifts- og samfundsøkonomiske konsekvenser af et skift i reguleringsregime for meget store bedrifter".

5. Overdragelse af arealtilsyn til Plantedirektoratet

"Da Plantedirektoratet i forvejen skal kontrollere om landmændene overholder gødsknings- og harmonireglerne, finder vi det naturligt, om direktoratet også medtog kontrollen af de vilkår vedr. arealerne, der evt. er stillet i en miljøgodkendelse efter den nye husdyrlov. Det vil efter vores mening medføre en mere effektiv kontrol med kompetente kommunemedarbejdere, der kontrollerer staldanlæg og dyrehold og kompetente medarbejdere i Plantedirektoratet, der kontrollerer udbringingsarealerne vedr. gødsknings- og harmonireglerne. Har man gjort sig overvejelser i den retning?"

Miljøstyrelsens svar:

Den eksisterende opgavefordeling har den fordel, at det er samme myndighed der fastsætter og kontrollerer vilkårene. Dertil kommer, at kommunerne snart skal udarbejde de kommunale handlingsplaner ifølge miljømålsloven og derfor kan have en fordel ud af at have en god føling med, hvad der sker i marken.

Det er imidlertid rigtigt, at Plantedirektoratet har stor erfaring mht. til kontrol af arealvilkår og at der kan være et forenklings- og effektiviseringspotentiale forbundet med at samle dele af kontrollen hos Plantedirektoratet. I den forbindelse er beregningsmetoderne i IT-ansøgningssystemet lagt så tæt som muligt op af gødningsloven og Plantedirektoratets administrative praksisser således, at kommunens kontrol af vilkår via gødningsregnskaberne og den øvrige dialog med Plantedirektoratet herom kan foregå så glat som muligt. Den nærmere arbejdsdeling vedr. tilsynsopgaverne under husdyrloven vil indgå i de videre overvejelser om forenklings- og effektiviseringspotentialerne på området og Miljøstyrelsen modtager gerne konkrete forslag hertil.